باکاروان عشق

سینه‌زنی سه‌سنگ در بهبهان

به تعداد استان‌ها، شهرها و دهستان‌ها و روستاهای کشورمان، آیین و رسوم بومی و محلی داریم؛ آیین و رسومی که برخی‌هایش مربوط به همین ایام است؛ ایام محرم و عزای حسینی. برخی‌هایش به گوشمان خورده، اما بسیاری از این آیین‌ها آن‌قدر محلی و بومی‌اند که شاید نامشان را هم نشنیده باشیم. یکی از این آیین‌ها که کمتر درباره آنها گفته شده، آیین سینه‌زنی «سه‌سنگ» است که هر ساله در چنین ایامی در شهرستان بهبهان استان خوزستان برگزار می‌شود. سبك سینه‌زنی سه سنگ، سبك منحصر به فرد و شورانگیزی است که ایام محرم فقط در دیار بهبهان می‌توان نمونه آن را یافت.

تاریخچه این آیین به ۱۳۰ سال پیش برمی‌گردد و شاعر و مبدع آن میرزا شوقی بهبهانی بوده که نام اصلی‌اش نورعلی و به قول مردم میرزاقنبر بوده است. او در عصر ناصری وارد بهبهان می‌شود و به عنوان منشی احتشام‌الدوله منصوب شده و حضور مداوم او در بهبهان باعث می‌شود به میرزا شوقی بهبهانی معروف شود. پهلوانان به میرزا مراجعه کرده و از او می‌خواهند نوحه جدیدی برایشان بسراید. کاروانسرا، پهلوانان و حضرت شافع محله‌هایی از بهبهان هستند که اهالی آن مشهورترین سینه‌زنی‌های «سه سنگ» را برگزار می‌کنند. این آیین در سال ۹۳ و در جریان برگزاری مراسم دوازدهمین اختتامیه اجلاس بین‌المللی پیرغلامان حسینی در اهواز، ثبت ملی شد.

یعنی کتیبه تاریخی آب‌انبار مولاوردیخان دزدیده شده؟!

کتیبه‌های تاریخی آب‌انبار مولاوردیخان قزوین سرجایش نیست؛ چند روز یا چند هفته، اصلا چه فرقی می‌کند وقتی مدیرکل میراث استان می‌گوید: نمی‌دانیم این کتیبه تاریخی دزدیده شده یا جابه‌جا شده است. چندی است فضای مجازی مملو از خبرهایی از دزدیده شدن کتیبه‌های تاریخی آب‌انبار مولاوردیخان شده؛ اخباری که علیرضا خزائلی، مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری قزوین درباره آن به ایلنا گفته: هرچند آب‌انبار مسجد مولاوردیخان قزوین جزو آثار ثبت شده در فهرست ملی است، اما این مجموعه در اختیار اداره کل میراث فرهنگی نیست و متولی آن بخش خصوصی است. وی ادامه داده، بخش‌های دیگری از کتیبه موجود در این بنا در سال‌های قبل به سرقت رفته بود و حالا هم شاهد جای خالی بخش باقی مانده از این کتیبه هستیم که هنوز نمی‌دانیم موضوع سرقت مطرح است یا آن‌که متولیان آن را جابه‌جا کرده‌اند. البته یگان حفاظت میراث‌فرهنگی در حال بررسی این موضوع است.

گفت‌وگو با برخی کارشناسان، درباره انتظارات از وزارتخانه تازه تاسیس میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

به امید پاسخگویی...

مینا مولایی

ایران

از چهارشنبه سی‌ام مردادماه که علی‌اصغر مونسان با حکم حجت‌الاسلام حسن روحانی، به سرپرستی وزارتخانه تازه‌تاسیس میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری منصوب شد تا همین امروز که رئیس جمهور باید مقابل نمایندگان مجلس، از برنامه‌های وزیر پیشنهادی‌اش دفاع کند و رای اعتمادش را از بهارستان نشینان بگیرد، خواب به چشم فعالان عرصه گردشگری، میراث فرهنگی و صنایع‌دستی این سه حوزه پرچالش، پرهیاهو و پردغدغه کشورمان نیامده است؛ همه آنهایی که خوشحال از وزارتخانه شدن سازمان میراث فرهنگی، امیدوار به آینده‌ای هستند که می‌تواند با انتخاب یك فرد متخصص در انتظار این وزارتخانه باشد. با این حال فصل مشترك گفت‌وگوی ما با چند فعال و متخصص نام‌آشنا در این عرصه، همان‌قدر که با خوشحالی و امیدواری همراه بود، چاشنی نگرانی هم داشت؛ نگرانی از تکرار رویه سابق در انتخاب افراد غیرمتخصص بر مسند مجموعه‌ای که قبلا سازمان بود و حالا وزارتخانه است؛ جماعتی که نگاهشان به وعده‌های به‌جا مانده بر زمین سازمان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری است! وعده‌هایی که می‌تواند در وزارتخانه هم تکرار شود و به سرانجام نرسد.

پیرمرادیان: معتقدم وزیر وزارتخانه میراث فرهنگی باید متخصص و از بدنه این سازمان باشد. توصیه اکید من این است نمایندگان مجلس به بحث تخصص توجه کنند، چراکه بی توجهی به آن تکرار ضرب‌المثل آب در هاون کوبیدن دراین عرصه است

افزایش بودجه، مهم‌ترین آرزو

عباس پیرمرادیان، رئیس پیشین هیات مدیره جامعه راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی

وزارتخانه شدن سازمان میراث فرهنگی اتفاق خوبی است که در سال‌های اخیر در حوزه میراث فرهنگی گردشگری و صنایع‌دستی رخ داده است، سه حوزه بزرگ و مجزا که هرکدام ظرفیت‌های بسیار بزرگی دارند و می‌توانند ارزآوری زیادی برای کشورمان داشته باشند.

درحال حاضر با وزارتخانه شدن این سازمان، بحث نظارتی برعملکرد آن هم بالا می‌رود که خود به خود یك اتفاق مثبت است و داستان از آن پستوی خانگی و خصوصی بیرون آمده و دیگر عزل و نصب‌ها براساس میل و علاقه و توصیه نیست. اما بحثی که فکر می‌کنم با این اتفاق می‌تواند به سروسامان برسد و اوضاع بهتری پیدا کند، بحث بودجه است؛ مشکلی که همیشه در سازمان میراث وجود داشت، ایرادی که امیدوارم با وزارتخانه شدنش برطرف شود. بحث بعدی، تعامل این سازمان با بخش خصوصی است. نکته اینجاست که وزارتخانه میراث فرهنگی خودش نباید متولی ساخت زیرساخت‌ها باشد، بلکه باید به ایجاد زیرساخت‌ها توسط بخش خصوصی کمک کند. اما نکته مهم انتخاب یك وزیر متخصص است، متاسفانه در کشور ما خیلی وقت‌ها خیلی‌ها سرجای خودشان نیستند، در مورد میراث فرهنگی هم این اتفاق خیلی افتاده. به عنوان یك فرد باسابقه در این عرصه معتقدم وزیر وزارتخانه میراث فرهنگی نباید از خارج از بدنه این سازمان باشد و البته باید سابقه طولانی در این زمینه داشته و در همین بدنه بالا آمده باشد. چراکه اگر ما با گزینه وزیر غیرمتخصص روبه‌رو شویم کار به روال سابق پیش می‌رود، یعنی وزیر کار می‌کند اما کارایی نخواهد داشت و فقط وقت را هدر می‌دهد. توصیه اکید من این است نمایندگان مجلس به بحث تخصص توجه کنند، چراکه بی توجهی به آن تکرار ضرب‌المثل آب در هاون کوبیدن دراین عرصه است.

تعامل با بخش خصوصی، مهم‌ترین وظیفه

محسن اسلامی، رئیس سابق انجمن موسسات آموزش میراث و صنایع‌دستی و گردشگری ایران

انتقاد مشترکی که بین همه فعالان حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در سال‌های گذشته به سازمان وارد می‌شد، بحث اختیاری بودن انتخاب‌ها و انتصاب‌ها در این مجموعه بود؛ طوری که در هر دولتی هرکسی که رای نمی‌آورد و جایگاهی نداشت به سازمان میراث نقل مکان می‌کرد؛ حتی در استان‌ها هم وضع به همین منوال بود و مدیرانی را که اخراج می‌شدند، بالای سر میراث استان می‌گذاشتند؛ افرادی که هیچ اطلاعی از حوزه‌های سه گانه یعنی میراث، صنایع‌دستی و گردشگری نداشتند. در این بین یکی از بزرگ‌ترین مشکلات و انتقادها هم به بی‌اعتنایی سازمان به بخش خصوصی برمی‌گشت، به دخالت سازمان در کارهای بخش خصوصی و تدوین آیین نامه‌ها و دستورالعمل‌هایی که عمدتا فعالیت‌های بخش خصوصی را بی‌اثر می‌کرد. با این رویکرد، ما الان می‌توانیم وزارتخانه شدن سازمان را به فال نیك بگیریم. اما نکته مهم انتخاب یك فرد متخصص و مطلع از حوزه‌ها بر مسند ریاست وزارتخانه است، نه مثل قبل که آقای مونسان را از ریاست منطقه آزاد کیش به ریاست سازمان میراث گذاشتند و الان هم دوباره ایشان را برای وزارتخانه معرفی کرده‌اند. درحالی که ایشان کمترین تعامل را با بخش خصوصی داشته و دارند و انتقادهای زیادی هم به عملکرد ایشان وجود دارد. تا جایی که تمام تکالیفی که در ماده‌های ۹۸، ۹۹ و ۱۰۰ قانون توسعه ششم برای سازمان تعیین شده بود، انجام نشده اند. طبق این تکالیف باید در سال اول کارهای اجرایی به بخش خصوصی واگذار می‌شد، برنامه داده می‌شد و مسائل این صنعت را حل می‌کردند اما هیچ کدام انجام نشد و کسی هم پاسخگو نبود. اگر این قضیه جدی گرفته شود و یك فرد لایق و متخصص معرفی و انتخاب شود، جای امیدواری دارد که بتوانیم در آینده‌ای نزدیك با وجود این مشکلات اقتصادی، بحث گردشگری را جایگزین نفت کنیم.

تخصص، نخستین ملاك نمایندگان مجلس برای انتخاب وزیر

مهرداد بائوج لاهوتی، عضو فراکسیون گردشگری مجلس

در شرایط حساس کنونی کشور، ما در حال انتقال این پیام به جهان هستیم که بخش‌های اقتصادی دیگری به جای نفت در ایران وجود دارد که می‌توانیم به آنها تکیه کنیم، بحث گردشگری یکی از آنهاست. بنابراین وزیر آینده میراث‌فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری کشور باید فردی دارای تخصص، تعهد و تجربه باشد.

تخصص، نخستین ملاك مجلس برای تعیین وزیر میراث‌فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری است و نمایندگان مجلس نیز براساس سه ملاك اصلی در راستای انتخاب وزیر آینده این وزارتخانه اقدام می‌کنند. در این بین وظیفه وزیر آینده توجه به اصلاح زیرساخت‌های موجود در این عرصه است. برای مثال در بحث حمل و نقل، یك مقوله بسیار مهم بحث گردشگری است، که به نظر من استفاده از توان بخش خصوصی راهکار مناسبی در این زمینه است، مخصوصا با توجه به این‌که دولت در حال حاضر بودجه‌ای در اختیار ندارد و نمی‌شود برای سروسامان دادن اوضاع منتظر بخش دولتی شد، وزارتخانه گردشگری و میراث می‌تواند با برقراری یك ارتباط خوب با بخش خصوصی، با جذب نقدینگی این بخش بیشترین استفاده را از این بخش ببرد. یکی از اهداف دیگر در این زمینه، می‌تواند حذف روادید کشورها باشد، گامی که می‌تواند با رعایت مسائل نظارتی، بحث ورود گردشگر خارجی را تسهیل کند.

پاسخگویی؛ بهترین دستاورد وزارتخانه شدن

علی‌اکبر غمخوار، عضو هیات‌مدیره جامعه تورگردانان

سازمان میراث فرهنگی قبلا حیاط خلوت دولت بود، هرکسی که جایی نداشت به این سازمان راه پیدا می‌کرد، چراکه نظارتی از مجلس برآن وجود نداشت، نیاز به تایید نمایندگان و رای اعتماد هم نداشت اما حالا با تبدیل شدن سازمان به وزارتخانه، مهم‌ترین اتفاقی که به نظر من در این بین افتاده بحث پاسخگویی وزیر به نمایندگان است. از طرف دیگر کسی که متصدی وزارت می‌شود باید یك رجل سیاسی باشد و بتواند از نمایندگان رای اعتماد بگیرد و این موضوع دست رئیس جمهور را در انتخاب افراد غیرمتخصص می‌بندد. در کنار این موضوع بحث پاسخگویی هم مهم است، قبلا نه می‌شد از کسی که رئیس سازمان است سوال کرد، نه می‌شد استیضاحش کرد، نه می‌شد درباره وعده‌های عمل نشده بازخواستش کرد، اما الان دست مجلس در این موضوع باز است و در حقیقت دامنه پاسخگویی بیشتر شده که این اتفاق مثبتی است. از طرف دیگر با وزارتخانه شدن سازمان، تعامل این مجموعه با کشورهای دیگر قاعدتا بیشتر می‌شود و این هم اتفاق مثبت دیگری است که در این زمینه می‌افتد.

مونسان کیست؟ عملکردش چیست؟

علی اصغر مونسان، فارغ‌التحصیل مهندسی عمران از دانشگاه شریف است که در آستانه ۵۰ سالگی به عنوان اولین وزیر پیشنهادی وزارتخانه میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی به مجلس معرفی شده است.

عمده کارنامه کاری مونسان در زمان مدیریت قالیباف در شهرداری تهران است که در این دوره در سمت‌های مدیرعاملی سازمان مهندسی و عمران شهر تهران، مدیریت توسعه فضاهای فرهنگی شهر تهران و معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران مشغول به خدمت بود.

با آغاز به کار دولت یازدهم علی‌اصغر مونسان سکان‌دار منطقه آزاد کیش شد؛ انتصابی که با حاشیه‌های بسیاری همراه بود. برخی رسانه‌ها انتصاب وی را به دلیل رابطه فامیلی با رئیس جمهور عنوان کردند که البته بعدها تلویحا تکذیب و تاکید شد که انتخاب وی به خاطر صلاحیت‌های علمی و عملی وی بوده است. خود مونسان هم در یکی از برنامه‌های صدا و سیما گفت که هیچ نسبت فامیلی از نوع نسبی و سببی با رئیس جمهور ندارد. در هر روی چهار سال مدیریت مونسان در منطقه آزاد کیش غیر از به سرانجام رساندن چند پروژه عمرانی دستاورد دیگری در حوزه گردشگری نداشت. البته اجرای برخی پروژه‌های عمرانی و پرهزینه مونسان پس از رفتن وی از کیش متوقف شد.

وی در حالی کیش را به مقصد سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی در پایتخت ترك کرد که ساخت فرودگاه پرهزینه و غیرکاربردی توسط وی در جزیره هندورابی باعث تخریب محیط‌زیست در منطقه شده بود و اعتراضات زیادی را در پی داشت. مونسان در بدو ورود به سازمان میراث فرهنگی در مرداد ۹۶ نیز از وعده‌هایی سخن گفت که برخی‌هایشان اصلا محقق نشد، از جمله آنها طرح شهرگردشگر است که وی در سخنانی گفته بود اجرای آن باعث رونق اقتصادی کشور خواهد شد، اما این طرح اجرا نشد و در حد شعار باقی ماند. ترمیم کیفیت حمل و نقل عمومی با تاکید بر حمل و نقل ریلی دریایی، ارائه راهکارها و توسعه بستر فروش بین‌المللی صنایع‌دستی، طراحی و ساخت محصولات ویژه صادراتی مبتنی بر نیازهای بین‌المللی، اصلاح نظام‌نامه تعهدآور برای تمامی ارگان‌ها در راستای حراست از میراث فرهنگی، ایجاد حریم امن برای اماکن تاریخی و ارزشمند و بلاتکلیفی قانون حمایت از هنرمندان، استادکاران و فعالان صنایع‌دستی، از دیگر وعده‌های مونسان بود که تاکنون محقق نشده است.

اما یکی از نکات قابل بررسی در دو سال مدیریت مونسان در راس سازمان میراث فرهنگی، در حوزه گردشگری است. براساس آمار موجود در سال ۸۴ تعداد گردشگران ورودی بیش از یك میلیون نفر بوده که این تعداد به خاطر برخی عوامل از جمله روند تاثیر افزایش سه برابری نرخ دلار، تا سال ۹۲ به چهارمیلیون و ۸۰۰ هزار نفر گردشگر رسید؛ یعنی رشد ۴۰۰ درصدی.

این در حالی است که از سال ۹۲ تا ۹۷ میزان ورودی گردشگر به کشور از چهارمیلیون و ۸۰۰ هزار نفر به هفت میلیون و ۸۰۰ هزار نفر رسیده که رشد ۵۳ درصدی را نشان می‌دهد. با این حال نکته قابل تامل این که براساس سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ و افزایش سه برابری نرخ دلار در این مدت، میزان ورودی گردشگر باید به بیش از ده میلون نفر می‌رسید که براساس این آمار در حوزه گردشگری فرصت‌سوزی شده، زیرا با وجود این‌که ایران در زمینه ظرفیت‌های گردشگری جزو ده کشور برتر جهان است، اما رتبه کشورمان در شاخص رقابت‌پذیری بین ۱۳۶ کشور جهان ۹۴ است.

از سوی دیگر طی دو سال ریاست مونسان در سازمان میراث فرهنگی، برخی مدیران ستادی و استانی وی که انتخاب آنها به دلیل غیرکارشناس بودن با حواشی هم همراه بود، در چند وقت اخیر به دلیل فساد از سوی نهادهای نظامی و امنیتی بازداشت و از کار برکنار شده‌اند.

نکته دیگر در کارنامه مونسان عدم همراهی دولتی‌ها با وی است. شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری که مهم‌ترین نهاد سیاستگذاری در این حوزه است و اعضای آن متشکل از ۱۱ نفر از اعضای هیات دولت و چهار نماینده رئیس جمهور و دیگر مقامات هستند، تاکنون تشکیل جلسه نداده‌اند.

درنهایت یکی دیگر از انتقادات وارده به مونسان، حضور کمرنگ وی در استان‌ها و شهرستان‌ها و تمرکز وی در پایتخت است، گرچه طی دو ماه اخیر و پس از طرح موضوع وزارتخانه، سفرهای استانی وی با رشد چشمگیری همراه بوده است!

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۴۷۱

جدول عادی

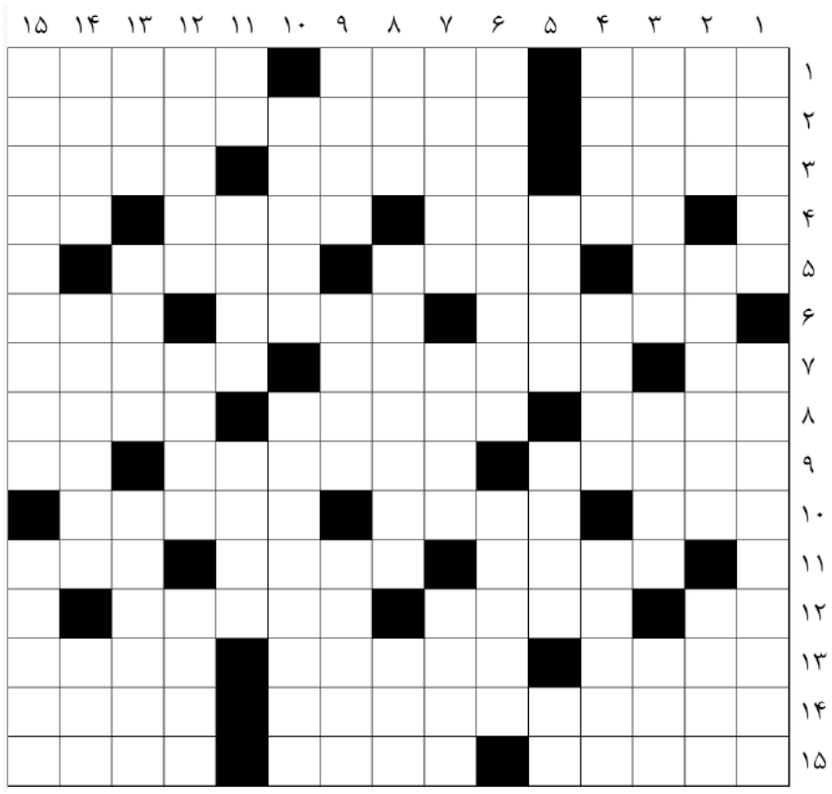

افقی: ۱) اتحادیه جهانی پست- شماره ساختمان- گذرگاه سرپوشیده برای عرضه کالا به خریداران ۲) خداحافظی- دارویی که به عنوان مسکن و تب‌بر تجویز می‌شود ۳) حسود- شعله آتش- اروپا ۴) لقب رستم دستان- امیدوار کردن- ماه دهم ۵) رود جیحون- سومین کشور پهناور اروپا- به ذهن افکندن ۶) انباشتگی- بهشت- بدون رطوبت ۷) N- از پرجاذبه‌ترین شهرهای برزیل- جزیره سربی ۸) مرکز مازندران- شهر رصدخانه- شعبه‌ای از نژاد سفید ۹) حواری خائن- گدایی- شکم‌بند طبی ۱۰) وسط- روایت‌کننده- صبور ۱۱) شهری کردنشین در شمال عراق- همسایه سومالی- شهری در آلمان ۱۲) گرداگرد دهان- زندانیان- رأی بی تأثیر ۱۳) آرزوها- زبانی از شاخه زبان‌های سامی- لازم ۱۴) از باشگاه‌های فوتبال انگلیس- ناموزون ۱۵) پیوسته- مسخره- از جنس آهن.

عمودی: ۱) از انجیل‌های معتبر- شاخه‌ای از پزشکی که به علت و سیر بیماری‌ها می‌پردازد ۲) کتاب هندو- پایان‌پذیر- ماهی‌فروش ۳) کاشف میکروب هاری- شیوه انجام کار- از قبایل قدیمی عرب ۴) قول و قرار- تأکید شده- از ادوات ورزش بدن‌سازی ۵) پایتخت روسیه- الهه عشق- تکرار حرفی ۶) نمایش بی‌کلام- بزرگداشت ۷) شفاهی- گردهمایی کوتاه‌مدت و شبانه‌روزی- تخم ماهی ۸) آینده- نوعی انبردست با فك‌های بلند- مخالفت کردن ۹) مفید و موثر- نافرمان- حضرت ابراهیم (ع) را در آتش افکند ۱۰) شهری در استان ایلام- رهبر استقلال ویتنام ۱۱) پیشوند سلب- خودنمایی- از فروع دین اسلام ۱۲) بخشش در راه خدا- نهی‌کننده- شیرینی سنتی تبریز ۱۳) قدرت- جرقه آتش- پیش پرداخت ۱۴) جنگ و جدال- ارزشمند- سخنان بیمارتب‌دار ۱۵) برنامه کودك شبکه پنج سیما- بنیادی.

جدول ویژه

افقی: ۱) عقیده- مشقت- بیماری گواتر ۲) خواب کودکانه- خوشنویس نامی دربار سلطان حسین بایقرا ۳) طحال- بنای دیدنی استان کرمان- از وزارتخانه‌ها ۴) سردار دلیر اشکانی- یکسوکننده الکترونیکی- نشانه جمع فارسی ۵) حیرت زده- ژاله- اوقات خوش آن بود که با... گذشت ۶) پنهان کردن- اهل سنت بودن- واحد اندازه‌گیری سرعت صوت ۷) خط‌کش مهندسی- نامی برای بلبل- ترموستات ۸) گلابی- سی‌وششمین سوره قرآن- سوگند ۹) از مرکبات- از بحور شعر فارسی- روستا ۱۰) بوی نامطبوع- خبرگزاری ایتالیا- جلوه‌های ظاهری از هر چیز ۱۱) خورشید- مجروح- پیروان یك پیامبر ۱۲) مذکر- محله- گله چارپایان ۱۳) نوعی اسباب‌بازی- خاك و غبار- علم شمارش ۱۴) نوار قلب- پرهیزکار ۱۵) مدارك- بدون سر و صدا- مکان ملاقات.

عمودی: ۱) آژیر خطر- عمیق‌ترین دریاچه آفریقا ۲) نومیدی- غیرایرانی- کله پز ۳) علاقه مند- غلام- نقاش دانمارکی قرن بیستم ۴) ساده‌لوح- بیش- دختر آدم و حوا ۵) ریسیدن- ستمکار- تصرف در مالی ۶) تعیین مدتی محدود و معین برای انجام کاری- ریحان ۷) متحیر- گرفتار- گلی زینتی ۸) خواب ابدی- انتشار سلول‌های سرطانی- پشت سر ۹) پرستش- رنگ صلح- ریزه کاه ۱۰) تکیه دادن- پیشگام شعر نو در ادبیات ترکیه ۱۱) گمراهی- بنیانگذار روان‌شناسی عمومی- روئیدن ۱۲) متخصص در کارهای ساختمانی- طلق نسوز- کودن ۱۳) بی گناه- کامل- جانوری پستاندار از خانواده موش ۱۴) در کبد تولید می‌شود- قشر خارجی پوست- خطاب مردانه ۱۵) در دوره قاجار به دادگاه می‌گفتند- چاره‌اندیشی.

حل جدول عادی شماره ۵۴۷۰

حل جدول ویژه شماره ۵۴۷۰